



เรียน ผู้จัดการ

สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง
สถาบันการเงินเฉพาะกิจทุกแห่ง
บริษัทที่ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่มีใช้สถาบันการเงินทุกแห่ง
บริษัทที่ประกอบธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อประกอบอาชีพภายใต้การกำกับที่มีใช้สถาบันการเงิน
ทุกแห่ง
ที่ ธพท.ผนส2.ว. 1079/2564 เรื่อง แนวทางการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบ
จากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (มาตรการแก้หนี้ระยะยาวด้วยการรีไฟแนนซ์ (refinance)
และการรวมหนี้ (debt consolidation))

1. เหตุผลในการออกหนังสือ

ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้ส่งผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจในวงกว้าง ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธพท.) จึงได้ออกมาตรการต่าง ๆ เป็นระยะเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในแต่ละช่วง โดยล่าสุด ธพท. ได้ออกมาตรการแก้หนี้ระยะยาว ตามหนังสือที่ ธพท.ผนส2.ว. 802/2564 ลงวันที่ 3 กันยายน 2564 เพื่อให้มีการช่วยเหลือลูกหนี้ทุกประเภทที่ได้รับผลกระทบผ่านการปรับปรุงโครงสร้างหนี้อย่างยั่งยืน รวมถึงส่งเสริมให้ลูกหนี้สามารถรักษาสภาพคล่องเดิมและได้รับสภาพคล่องใหม่

อย่างไรก็ดี เพื่อให้การช่วยเหลือลูกหนี้ครอบคลุมทุกมิติ และช่วยลดภาระดอกเบี้ยให้กับลูกหนี้ที่มีประวัติการชำระหนี้ดีหรือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ธพท. เห็นว่าการสนับสนุนให้เกิดการรีไฟแนนซ์ (refinance) ระหว่างสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจจะผลักดันให้เกิดการแข่งขันในธุรกิจการให้สินเชื่อ ซึ่งจะส่งผลให้การกำหนดอัตราดอกเบี้ยสะท้อนต้นทุนและความเสี่ยงที่แท้จริงของลูกหนี้ กลุ่มลูกหนี้ หรือลักษณะสินเชื่อมากยิ่งขึ้น (risk-based pricing) พร้อมทั้งช่วยลดภาระดอกเบี้ยให้กับลูกหนี้ ในขณะเดียวกัน การรวมหนี้ (debt consolidation) ระหว่างสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อรายย่อยประเภทอื่น จะช่วยให้ลูกหนี้สามารถใช้ประโยชน์จากที่อยู่อาศัยที่เป็นหลักประกันในการบรรเทาภาระดอกเบี้ยและการผ่อนค่างวดในระยะยาว และสถาบันการเงินได้ประโยชน์จากความเสถียรด้านเครดิตที่ลดลง

ธพท. จึงออกหนังสือฉบับนี้เพื่อ (1) กำหนดให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจตั้งไม่เรียกเก็บค่าปรับจากการไถ่ถอนสินเชื่อก่อนครบกำหนด (prepayment fee) สำหรับสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ และสินเชื่อรายย่อยเพื่อประกอบอาชีพภายใต้การกำกับเป็นการชั่วคราว เพื่อลดข้อจำกัด

สนสว90-กส90008-25641116

กส 900

วันที่ 16 พ.ย. 2564

ในการทำ refinance และสนับสนุนการรวมหนี้ (debt consolidation) เพิ่มเติมจากปัจจุบันที่มีลักษณะของ ธพท. กำหนดห้ามเรียกเก็บค่าปรับจากการไถ่ถอนสินเชื่อก่อนครบกำหนด สำหรับสินเชื่อที่มีทะเบียนรถเป็นประกัน และสินเชื่อส่วนบุคคลดิจิทัล และ (2) ปรับปรุงแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้รายย่อยด้วยวิธี debt consolidation ระหว่างสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อรายย่อยประเภทอื่น โดยขยายขอบเขตให้สามารถรวมหนี้ระหว่างสถาบันการเงินและ/หรือผู้ประกอบการธุรกิจได้ จากเดิมที่สามารถรวมหนี้ได้เฉพาะหนี้ภายในสถาบันการเงินเดียวกันตามมาตราการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้รายย่อยในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ระยะที่ 3 ตามหนังสือที่ ธพท.กปน.ว. 480/2564 ลงวันที่ 14 พฤษภาคม 2564 อีกทั้งยังได้ผ่อนปรนหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสถาบันการเงินเพิ่มเติมด้วย

2. คำจำกัดความ

“สถาบันการเงิน” หมายความว่า สถาบันการเงิน และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

“ผู้ประกอบการธุรกิจ” หมายความว่า ผู้ประกอบการธุรกิจบัตรเครดิต ผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ ผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลดิจิทัล ผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับที่มีใช้สถาบันการเงิน และผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อหรือธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อสำหรับรายย่อย ซึ่งรวมถึงเจ้าหนี้ที่ให้สินเชื่อรายย่อยที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของทางการด้วย เช่น สหกรณ์

3. แนวทางการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้

3.1 การไม่เรียกเก็บค่าปรับจากการไถ่ถอนสินเชื่อก่อนครบกำหนด (prepayment fee)

สถาบันการเงินและผู้ประกอบการธุรกิจต้องไม่เรียกเก็บดอกเบี้ย เบี้ยปรับ ค่าปรับ ค่าบริการ หรือค่าธรรมเนียมใด ๆ สำหรับกรณีลูกหนี้ไถ่ถอนสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ หรือสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับก่อนกำหนดทั้งจำนวนหรือบางส่วน ทั้งนี้ ให้มีผลจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2566

3.2 แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้รายย่อยด้วยวิธีการรวมหนี้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อรายย่อยประเภทอื่น (debt consolidation)

สถาบันการเงินที่บรรเทาภาระดอกเบี้ยและการชำระค่างวดให้แก่ลูกหนี้ผ่านการรวมหนี้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อรายย่อยประเภทอื่น ทั้งที่เป็นสินเชื่อที่มีอยู่กับสถาบันการเงินเดียวกัน¹ หรือสถาบันการเงินแห่งอื่น หรือผู้ประกอบการธุรกิจแห่งอื่น โดยกำหนดอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อรายย่อยประเภทอื่น

¹ สินเชื่อที่มีอยู่กับสถาบันการเงินเดียวกันให้หมายความรวมถึงสินเชื่อที่มีอยู่กับบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินดังกล่าวด้วย

ที่นำมารวมหนี้ได้ไม่เกินอัตราดอกเบี้ยของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยบวกร้อยละ 2 ต่อปี และมีลักษณะตามเงื่อนไขที่ ธพท. กำหนด จะได้รับการผ่อนปรนหลักเกณฑ์การกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การจัดชั้นและการกันเงินสำรอง และการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต ตามรายละเอียด ดังนี้

3.2.1 ลักษณะของ debt consolidation

เงื่อนไข	รายละเอียด
(1) ประเภทและคุณสมบัติของสินเชื่อ	<p>สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อรายย่อยประเภทอื่น อาทิ บัตรเครดิต สินเชื่อส่วนบุคคล ซึ่งรวมถึงสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ สินเชื่อที่มีทะเบียนรถเป็นประกัน และสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ ตลอดจนธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อหรือธุรกรรมสินเชื่อที่ไม่อยู่ภายใต้กำกับ เป็นต้น ไม่ว่าจะป็นหนี้ที่มีการค้างชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยหรือไม่ก็ตาม</p>
(2) รูปแบบการรวมหนี้	<p>(2.1) การรวมหนี้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อรายย่อยประเภทอื่นที่มีอยู่กับสถาบันการเงินเดียวกัน</p> <p>(2.2) การรวมหนี้ระหว่างสถาบันการเงินและ/หรือผู้ประกอบการธุรกิจ</p> <p>(2.2.1) การรวมสินเชื่อรายย่อยประเภทอื่นที่มีอยู่กับสถาบันการเงินอื่นหรือผู้ประกอบการธุรกิจอื่น มาไว้กับสถาบันการเงินที่มีสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย</p> <p>(2.2.2) การรวมสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและ/หรือสินเชื่อรายย่อยประเภทอื่นที่มีอยู่กับสถาบันการเงินอื่นหรือผู้ประกอบการธุรกิจอื่น มาไว้กับสถาบันการเงิน</p>
(3) อัตราดอกเบี้ย	<p>(3.1) <u>สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย</u> ให้สถาบันการเงินกำหนดอัตราดอกเบี้ย ดังนี้</p> <p>(3.1.1) <u>กรณีสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่สถาบันการเงินมีอยู่เดิม</u> กำหนดอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยไม่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาเดิม อย่างไรก็ตาม กรณีที่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ให้ถือปฏิบัติตามมาตรการแก้หนี้ระยะยาวของหนังสือ ที่ ธพท.ผนส2.ว.802/2564</p> <p>(3.1.2) <u>กรณีสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่สถาบันการเงินรับโอนมา</u> กำหนดอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่สะท้อนความเสี่ยงของลูกหนี้ตามผลิตภัณฑ์สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของสถาบันการเงินนั้น ๆ</p>

เงื่อนไข	รายละเอียด
	(3.2) สินเชื่อรายย่อยประเภทอื่นที่นำมารวมหนี้ กำหนดอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อรายย่อยประเภทอื่นไม่เกินอัตราดอกเบี้ยของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยบวกร้อยละ 2 ต่อปี ทั้งนี้ กรณีสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยอยู่ในช่วงจัดรายการส่งเสริมการขาย (teaser rate) จะต้องไม่เกินอัตราดอกเบี้ยภายหลังสิ้นสุดช่วงส่งเสริมการขายดังกล่าว บวกร้อยละ 2 ต่อปี

3.2.2 หลักเกณฑ์การกำกับดูแล

(1) การคำนวณอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกัน (LTV ratio)

ให้สถาบันการเงินรวมสินเชื่อรายย่อยประเภทอื่นที่นำมารวมตามหนังสือฉบับนี้ ในการคำนวณ LTV ratio และถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยการกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่ออื่นที่เกี่ยวข้องกับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของสถาบันการเงินหรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจ แล้วแต่กรณี

(2) การจัดชั้นและการกันเงินสำรอง

(2.1) สำหรับการรวมหนี้ตามหนังสือฉบับนี้ในปี 2564 ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองตามหนังสือที่ ธปท.ผนส.(23)ว. 276/2563 เรื่อง แนวทางในการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2563 หรือหนังสือที่ ธปท.ผกค.(72)ว. 277/2563 เรื่อง แนวทางในการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2563 แล้วแต่กรณี

(2.2) สำหรับการรวมหนี้ตามหนังสือฉบับนี้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2565 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2566 ให้สถาบันการเงิน ยกเว้นสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองตามมาตรการแก้หนี้ระยะยาวตามหนังสือ ที่ ธปท.ผนส2.ว. 802/2564 รวมถึงแนวทางที่กำหนดเพิ่มเติมในหนังสือฉบับนี้ ดังนี้

หลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรอง	การรวมหนี้ที่มีอยู่กับสถาบันการเงินเดียวกัน ตามข้อ 3.2.1 (2.1) และการรวมสินเชื่อรายย่อยประเภทอื่นมาไว้กับสถาบันการเงินที่มีสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ตามข้อ 3.2.1 (2.2.1)	การรวมสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและ/หรือสินเชื่อรายย่อยประเภทอื่นที่มีอยู่กับสถาบันการเงินอื่นหรือผู้ประกอบการธุรกิจอื่น มาไว้กับสถาบันการเงิน ตามข้อ 3.2.1 (2.2.2)
	มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย	ไม่ได้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย
สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย	มาตรการแก้หนี้ระยะยาว ² ตามข้อ 3.3.2 (1)	มาตรการแก้หนี้ระยะยาว ตามข้อ 3.3.2 (1)
สินเชื่อรายย่อยประเภทอื่น	มาตรการแก้หนี้ระยะยาว ตามข้อ 3.3.2 (1)	

² ตามหนังสือ ที่ ธปท.ผนส2.ว. 802/2564 ลงวันที่ 3 กันยายน 2564

สำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับแนวทางในการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ที่จะมีผลบังคับใช้ต่อไป

(3) การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต

สินเชื่อย่อยประเภทอื่นที่นำมารวมหนี้ตั้งแต่วันที่ลงในหนังสือฉบับนี้ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2566 สถาบันการเงินสามารถใช้น้ำหนักความเสี่ยงที่ร้อยละ 35 ได้ตลอดอายุสัญญาหากมีลักษณะตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(3.1) มีหลักฐานการรวมหนี้ภายในสถาบันการเงินเดียวกัน หรือหลักฐานการจ่ายชำระหนี้สินเชื่อที่นำมารวมแก่สถาบันการเงินอื่นหรือผู้ประกอบการธุรกิจอื่น³

(3.2) เมื่อนำสินเชื่อดังกล่าวมารวมกับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยแล้ว LTV ratio ไม่เกินร้อยละ 100

(3.3) สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่เป็นสัญญาหลักมีคุณสมบัติได้รับน้ำหนักความเสี่ยงที่ร้อยละ 35

3.2.3 แนวทางการให้บริการแก่ลูกหนี้ ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติ ดังนี้

(1) สื่อสารมาตรการให้ความช่วยเหลือดังกล่าวให้ลูกหนี้ทราบ รวมทั้ง ต้องจัดให้มีการสื่อสารภายในองค์กร โดยเฉพาะพนักงานสาขาและ call center ทราบและถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน เพื่อให้สามารถช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ลูกหนี้ได้อย่างทันท่วงที

(2) มีกระบวนการในการชี้แจงข้อมูลที่ครบถ้วนเพียงพอเพื่อให้ลูกหนี้ใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจ โดยอย่างน้อยต้องเปรียบเทียบภาระหนี้เดิมและภาระหนี้ใหม่ (จำนวนงวดและจำนวนเงินค่างวด)

(3) จัดทำคำขอเข้ามาตราการเพื่อให้ลูกหนี้ให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับหนี้ที่ต้องการรวมหนี้ เช่น สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการซึ่งเป็นเจ้าหนี้ ยอดหนี้คงค้าง เป็นต้น พร้อมทั้งกำหนดให้ลูกหนี้ให้คำยินยอมแก่สถาบันการเงินผู้ดำเนินการรวมหนี้และสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการซึ่งเป็นเจ้าหนี้ในการเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็นประกอบการเข้าร่วมมาตรการรวมหนี้

(4) มีกระบวนการหรือขั้นตอนการดำเนินการเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ลูกหนี้ และไม่กำหนดให้ลูกหนี้ต้องจัดส่งเอกสารหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น

³ สปท. ขอความร่วมมือให้สถาบันการเงินที่รับรวมหนี้ดำเนินการจ่ายชำระหนี้ของลูกหนี้ไปยังสถาบันการเงินอื่นหรือผู้ประกอบการธุรกิจอื่นโดยตรง และขอให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบการที่ได้รับชำระหนี้จากการรวมหนี้ ปรับลดวงเงินในส่วนที่ได้รับชำระหนี้ เพื่อเป็นการดูแลภาระหนี้โดยรวม ให้อยู่ในระดับที่ลูกหนี้สามารถบริหารจัดการได้ (responsible lending) ตามแนวทางที่ สปท. ได้มีการหารือกับสมาคมและชมรมของสถาบันการเงินและผู้ประกอบการ

3.2.4 การรายงานข้อมูลการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้

(1) การรายงานข้อมูลต่อ ธปท. ให้สถาบันการเงินผู้ดำเนินการรวมหนี้ตามหนังสือฉบับนี้ รายงานข้อมูลการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ในชุดข้อมูลการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ (Debt Restructuring Detail: DS_DRD) เพื่อประโยชน์ในการติดตามสถานการณ์การให้ความช่วยเหลือเป็นรายเดือน ตามที่ฝ่ายบริหารข้อมูลและดาต้าอานาไลติกส์ ธปท. จะแจ้งสถาบันการเงินต่อไป

(2) การรายงานข้อมูลต่อบริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด (NCB) ให้สถาบันการเงินรายงานวันที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ภายใต้แนวทาง debt consolidation ตามหนังสือฉบับนี้ไปยัง NCB เฉพาะการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้ที่เป็นลูกหนี้ที่ด้อยคุณภาพ (NPL) แต่สำหรับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้ที่ยังไม่ด้อยคุณภาพ (non-NPL) ซึ่งเป็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในลักษณะเชิงป้องกัน (pre-emptive) ทั้งที่มีส่วนสูญเสียและไม่มีส่วนสูญเสีย ไม่ต้องรายงานวันที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ไปยัง NCB

ธปท. คาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจจะมีแนวทางในการสนับสนุนให้ลูกหนี้มีภาระดอกเบี้ยลดลง ตลอดจนกำหนดค่างวดการผ่อนชำระของลูกหนี้ให้สอดคล้องกับรายได้ของลูกหนี้ในสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีที่ลูกหนี้สามารถจัดหาแหล่งเงินเพื่อนำมาชำระหนี้ค้ำก่อนกำหนดตามสัญญา ทั้งนี้ ขอความร่วมมือให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจไม่กำหนดเงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคและดำเนินการรับชำระหนี้จากลูกหนี้โดยเร็ว เพื่อให้สถาบันการเงิน ผู้ประกอบธุรกิจ และลูกหนี้สามารถผ่านพ้นวิกฤตครั้งนี้ไปด้วยกัน

ขอแสดงความนับถือ



(นายเศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ)

ผู้ว่าการ

ฝ่ายนโยบายและกำกับสถาบันการเงิน 2

โทรศัพท์ 0 2283 5864, 0 2283 6369

อีเมล CP2-RPD2@bot.or.th